

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені К.Д. УШИНСЬКОГО»

Кафедра західних і східних мов та методики їх навчання

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

О. Я. Чебикін

2019 р.

**Програмні вимоги до фахових випробувань для здобуття освітнього
ступеня бакалавра на базі ОКР молодшого спеціаліста.**

Спеціальність: 014 «Середня освіта. Мова і література (китайська)»

Одеса – 2019

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розрахована на вступників до факультету іноземних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за освітнім ступенем «бакалавр» на базі диплому ОКР «молодший спеціаліст» за іншими спеціальностями.

Вступники на навчання для здобуття ступеня «бакалавр» повинні мати рівень мовленнєвої компетенції та науково-практичної лінгвістичної компетенції в межах повного курсу навчання за першим і другим семестром освітнього рівня «бакалавр», що відповідає Європейському стандарту з володіння іноземною мовою – рівню В1 (Рубіжний).

Форма вступних випробувань – тестування, що включає питання трьох рівнів складності з лінгвістичних аспектів декодування змісту автентичної інформації, загального мовознавства, теоретичної граматики, лексикології, та стилістики китайської мови.

Тестування проводиться іноземною мовою з метою перевірки теоретичних знань та визначення рівня сформованості іншомовної комунікативної та науково-практичної компетенції вступників за шкалою і критеріями, які подано в Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані Міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Метою вступного випробування з іноземної (китайської) мови для вступу на навчання за ступенем «бакалавр» спеціальності 014 «Середня освіта. Мова і література (китайська)» (денної та заочної форм навчання) на базі диплому ОКР «молодший спеціаліст» за іншими спеціальностями є виявлення готовності і можливості того, хто поступає, засвоїти обрану програму з підготовки бакалаврів.

До **основних завдань** вступного випробування з іноземної (китайської) мови для вступу на навчання за ступенем «бакалавр» вищезазначененої спеціальності можна віднести такі:

- перевірити рівень знань претендентів на вступ до навчання за програмою з підготовки бакалаврів у галузі синології;
- визначити здібності претендентів до науково-практичної;
- виявити здатності претендентів до різноманітних видів аналізу конкретного мовного матеріалу.

**2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ВСТУПУ НА
НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «БАКАЛАВР»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА. МОВА І ЛІТЕРАТУРА
(КИТАЙСЬКА)»
(ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ)
на базі диплому ОКР «молодший спеціаліст» за іншими
спеціальностями**

Абітурієнти, які вступають на ступінь «бакалавр» спеціальності 014 «Середня освіта. Мова і література (китайська)» (денної та заочної форм навчання) на базі диплому ОКР «молодший спеціаліст» за іншими спеціальностями повинні знати:

- сутність мови як суспільного явища, її зв'язок з мисленням, культурою та суспільним розвитком народу; принциповий зв'язок мови і світу; походження і розвиток мови, її рівні; основні одиниці мови і мовлення;
- функціональні властивості мови;
- актуальні лексико-семантичні, стилістичні та прагматичні проблеми китаєзnavства та можливі шляхи їх подолання;
- особливості лексичної системи та закономірності функціонування одиниць номінації сучасної китайської мови;
- природу граматичних явищ і граматичних процесів у синхронії та діахронії.

В ході вступного випробування абітурієнти демонструють **вміння**:

- застосовувати набутий теоретичний матеріал з іноземної мови на практиці;
- обирати раціональний спосіб виконання завдання та оцінювати результати власної практичної діяльності;
- аналізувати запропонований лінгвістичний матеріал;
- демонструвати розуміння на рівні аналізу властивостей мовних явищ;
- застосовувати додаткову інформацію для реалізації поставлених перед ним завдань.

3. ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ І ТЕМ:

I. Теоретична граматика

A. Морфологія

Розділ 1. Вступ до граматики китайської мови

Предмет, зміст і завдання граматики

Зв'язок граматики з лексикою

Зв'язок морфології із синтаксисом

Основні одиниці граматичної будови

Граматика китайської мови

Примат синтаксису над морфологією

Важливість семантичного аналізу

Розділ 2. Морфологія

Тема 1. Граматична природа китайського слова

Слово та морфема

Узагальнено-категоріальне значення

Кількісно-складовий склад

Словотворча модель

Словозмінні форми відносно нульової форми

Тема 2. Проблема частин мови в китайській мові

Поняття транспозиції

Критерії класифікації частин мови

Тема 3. Розподіл слів на повнозначні і службові

Система частин мови

Класифікація частин мови

Тема 4. Іменник

Класи іменників (власні іменники, загальні іменники, іменники - одиниці виміру)

Словотворення іменників (словоскладання, напівафіксація, афіксація, контракція)

Граматичні особливості

Прислівників іменники

Тема 5. Прикметник

Класи прикметників (якісні прикметники, відносні прикметники)

Словотвір прикметників (словоскладання, напівафіксація)

Граматичні особливості

Тема 6: Числівники

Класи числівників (кількісні числівники, порядкові числівники)

Словотвір числівників (словоскладання, префіксація)

Граматичні особливості

Тема 7. Займенник

Класи займенників (особові займенники, присвійні займенники, вказівні займенники, визначальні займенники, питальні, неозначені, відносні займенники)

Словотвір займенників (словоскладання, суфіксація)

Граматичні особливості

Тема 8. Дієслово

Класи дієслів

Повнозначні дієслова (не результативні, результативні дієслова)

Допоміжні дієслова (модальні дієслова; спонукальні дієслова; дієслова, що вказують етапи дії; дієслова, що вказують напрямок дії)

Словотвір дієслів (словоскладання, суфіксація, морфологічна транспозиція (конверсія))

Граматичні особливості

Тема 9. Прислівник

Класи прислівників (якісні прислівники, обставинні прислівники, прислівники міри)

Словотвір прислівників (словоскладання, суфіксація)

Граматичні особливості

Займенникові прислівники

Тема 10. Система частин мови

Загальна характеристика

Класифікація частин мови

Тема 11. Прийменник

Розряди прийменників

Прийменники, що виражають суб'єктно-об'єктні відносини

Прийменники, що виражають просторові відносини

Прийменники, що виражають часові відношення

Прийменники, що виражають цільові відносини

Прийменники, що виражають причинні відносини

Тема 12. Післялоги

Розряди післялогів

Післялоги, що уточнюють просторові відносини

Післялоги, що уточнюють тимчасові відносини

Тема 13. Сполучники

Розряди сполучників (сполучні сполучники, протиставні сполучники, розділові сполучники, порівняльні сполучники, сполучники мети, сполучники причини, умовні сполучники, допустові сполучники, порівняльні сполучники)

Прийменниково-післяложні сполучення в ролі сполучників

Тема 14. Частки

Розряди часток (частки-зв'язки, сполучникові частки, підсилюальні частки, обмежувальні частки, заперечні частки, узагальнюючі частки, темпоральні частки, експресивні частки)

Тема 15. Класифікатори

Загальна характеристика

Класифікатор ↑ gè

Тема 16. Показники членів речення

Загальна характеристика

Показники головних членів речення

Показники другорядних членів речення

Нейтралізатори предикативності

Тема 17. Спеціальні лексичні елементи

Дієслова в ролі спеціальних слів

Іменники в ролі спеціальних слів

Прислівники в ролі спеціальних слів

Солучення спеціальних слів

Тема 18. Модальні слова

Слови, що виражают упевненість

Слови, що виражают припущення

Слови, що виражают сумнів

Б. Синтаксис

Тема 1. Деякі особливості китайського синтаксису

Безприйменникові словосполучення

Еліпс службових слів

Ідентичне оформлення синтаксичних одиниць

Фіксований порядок слів

Показники членів речення

Групове оформлення членів речення

Включення членів речення

Рамкові конструкції

Тема 2. Словосполучення

Засоби синтаксичного зв'язку

Класифікація словосполучень

Класифікація за кількістю компонентів (прості словосполучення, складні словосполучення)

Класифікація за злитністю компонентів (вільні словосполучення, стягнені словосполучення)

Класифікація за центральним компонентом

Субстантивні словосполучення

- Власне субстантивні словосполучення
- Субстантивно-квантитативні словосполучення
- Субстантивно-кваліфікативні словосполучення
- Субстантивні словосполучення особливого типу
- Ад'єктивні словосполучення
- Дієслівні словосполучення

Тема 3. Речення

Класифікація речень

Класифікація за метою висловлювання (розповідні речення, питальні речення, спонукальні речення)

Класифікація за емоційним забарвленням (оповідально-окличні речення, запитально-окличні речення, спонукальної-окличні речення)

Класифікація за структурою

Просте речення

Ускладнене речення

Складне речення

Безсполучниківі складні речення

II. Лексикологія

Тема 1. Загальні положення китайської лексикології

Лексикологія і словотвір

Лексикологія і семасіологія

Лексикологія і фразеологія

Слово як основна одиниця мови

Слово і морфема

Складне слово і словосполучення

Кількісно-складовий склад

Етимологічно злітні слова

Структурні варіанти

Лексико-граматичні особливості

Тема 2. Словотвір

Словоскладання

Складні слова сурядні (тип, що виражає підсумування; узагальнюючий тип; синонімічний тип; антонімічний тип; особливий тип)

Складні слова підрядні (означальний тип, додатковий тип, результативний тип, предиктивний тип, особливий тип)

Складні слова вторинні

Складні слова з ідентичною морфемою

Напівафіксація

Напівпрефіксація (напівпрефікси *chāo, fān; wēi, yà; fǎn*)

Напівсуфіксація (напівсуфікси *yuán, shōu; guī, chóng, dàn; xīn, yì; wù, pīn, sù; xìng, qiè, dàng; huà*)

Афіксація

Префіксація (префікси *dì, lǎo, ā*)

Суфіксація

Суфікси іменників (*z, er, tou; jiā, zhě, ba*)

Суфікси дієслів (*dào, zháo; shàng, xià ma ін.*)

Суфікси прислівників (*rán, di; tou, er; квазі-суфікс de*)

Редуплікація

Контракція

Морфемна контракція трьох-складних лексичних одиниць

Морфемна контракція чотирьох-складних лексичних одиниць

Морфемна контракція п'яти-складних лексичних одиниць

Морфемна контракція особливого типу

Транспозиція

Синтаксична транспозиція

Тип «іменник → прикметник»

Тип «прикметник → іменник»

Тип «прикметник → прислівник»

Морфологічна транспозиція (конверсія)

Тип «іменник → дієслово»

Тип «дієслово → іменник»

Конверсія і омонімія

Конверсія і напівафіксація

Фонетичне відокремлювання

Зміна тону

Зміна наголосу і редукція

Семантичне відокремлювання

Потенційні слова

Тема 3. Семасіологія

Основні типи лексичних значень

Предметно-логічне значення

Емоційно-оцінювальне значення

Функціонально-стилістичне значення

Фразеологічно зв'язане значення

Переносно-метафоричне значення

Основні типи лексичних одиниць

Однозначні слова (моносеми)

Багатозначні слова (полісеми)

Рівнозвучні слова (омоніми)

Рівнозначні слова (синоніми)

Контрастні слова (антоніми)

Тема 4. Класифікація словарного складу

Класифікація за походженням

Споконвічна лексика

Основний словарний фонд

Веньянізми

Діалектизми

Запозичена лексика (фонетичні запозичення, семантичні запозичення, структурні кальки, етимологічні кальки, фонетико-семантичні запозичення, вторинні запозичення)

Класифікація за давністю існування

Сучасна лексика

Архаїзми

Історизми

Неологізми

Лексика необмеженого вживання

Тема 5. Фразеологія

Класифікація фразеологізмів

Структурно-семантична класифікація

Фразеологізми-словосполучення

Фразеологічні вирази

Фразеологічні сполучення

Фразеологізми-речення

III. Теоретична фонетика

Тема 1. Структура складу та мінімальні фонетичні одиниці в китайській мові

Типи складів (ініціалі, фіналі, медіалі, субфіналі, централі, терміналі)

Класифікація фіналій за А.А. та Е. Н. Драгуновим

Тема 2. Тон

Поняття «Тон» у вузькому і широкому розумінні

Частотна (мелодична) характеристика тону

Інтенсивність тону

Тривалість тону

Тон та якість складоутворюального голосного

Фарингалізація

Тема 3. Звуковий склад китайської мови

Артикуляційна база

Будова мовленнєвого апарату

Основні відмінності звукових систем російської та китайської мов

Тема 4. Опис звуків китайської мови

Голосні [i], [u], [á]

Приголосні [m], [f], [n]

Смичні приголосні [b], [d], [g] [p'], [t'], [k']

Приголосні [l], [x], [h]

Голосні [y], [ê]

Приголосні [s], [š], [ř]

Африкати [ts'], [tš'], [dz], [dž]

Спадні дифтонги [ai], [áu], [ei], [Ou]

Фонетичні дифтонги [an], [QN], [qn], [AN]

Приголосні [s̪], [t̪'], [d̪z]

Висхідні дифтонги

Фіналі [uO], [iF]

Голосний [œ]

Палатальні фіналі: [lxn], [lh], [iN]

Лабіальні фіналі: [uAN], [AN]

Лабіопалатальні фіналі: (juan, quan, xuan; jun, xun, qiong, xiong) / [Yin], [YuN]

Тема 5. Наголос

Три ступені наголошеності складу

Зв'язок між наголосом і тоном

Класифікація лексики китайської мови за місцем наголосу в словах та словосполученнях

Тема 6. Зміна звуків у потоці мовлення

Асиміляція (повна, часткова, регресивна, прогресивна)

Сандхі тонів (часткова зміна тону, повна зміна тону)

Редукція

Об'єднання складів

Додавання звуку

Еризація

Тема 7. Інтонація

Мелодика

Змішання регистру

Особлива вимова тону

Ритм

Пауза

Ритмічний та логічний наголос

Темп

Тема 8. Графіка та транскрипція

4. СТРУКТУРА ТЕСТУВАННЯ

(письмові роботи з китайської мови)

Тест складається з 25 завдань різної ступені складності.

Основними принципами тестування з китайської мови стають:

- знання студента ієрогліфіки китайської мови;

- знання студента з морфології китайської мови (правильне використання граматичних форм іменників, прикметників, дієслів, числівників, займенників, прислівників, прийменників, післялогів, часток, класифікаторів, модальних слів тощо);

- знання синтаксису китайської мови;

- знання лексичних одиниць та сталих виразів китайської мови;

- вміння адекватно перекладати китайськомовні тексти рідною мовою, також перекладати тексти з рідної на іноземну мову;

- опора на базові знання студентів, які вони одержали у курсі вивчення другої іноземної (китайської) мови у закладах освіти;

- використання позапрограмного матеріалу;

- цілісний характер завдань, що торкається одночасно як знання мови, так і знання філософії, літератури, історії та географії країни, мова якої вивчається;

- тематичний принцип вибудування завдань тесту;

- аналітичний підхід до соціокультурних явищ – адекватно розуміти та інтерпретувати соціокультурну інформацію;

- розпізнання та розуміння країнознавчих реалій, формул мовленнєвого етикету; лексики, що позначує звичаї, традиції, у текстах;

- знання культури, побуту, духовних цінностей, історії та географії країни, мова якої вивчається;

- володіння основними нормами та правилами вербальної і невербальної поведінки;

- орієнтація на заочне співробітництво експерта з учасником тестування, що повинно проявитися в чуйній і об'єктивній оцінці його роботи.

Час виконання письмових робот – 2 академічні години (90 хвилин).

Кожна правильна відповідь у кількості від першої до п'ятнадцятої оцінюється в 10 балів (правильна відповідь – 10 балів, неправильна відповідь – 0 балів); з шістнадцятої відповіді до двадцять п'ятої – в 5 балів (правильна відповідь – 5 балів, неправильна відповідь – 0 балів). Сумарна кількість балів складає ваш рейтинг. **Найвищий рейтинг складає 200 балів.** Мінімальний прохідний бал – 100. Бали, які Ви отримаєте, визначаються за таблицею:

Завдання з 1 по 25

Кількість правильних відповідей	Кількість балів
0	0
1	10
2	20
3	30
4	40
5	50
6	60
7	70
8	80
9	90
10	100
11	110
12	120
13	130
14	140
15	150
16	155
17	160
18	165
19	170
20	175
21	180
22	185
23	190
24	195
25	200

Вступаю в діалог культур

Спрямованість тестових завдань	Вступаю в діалог культур	
	А) Лінгвокраїнознавчі знання	Б) Норми та правила вербалної і невербалної поведінки
Мета тестування	Виявити тенденцію до розуміння та сприйняття іншомовної культури, духовних цінностей та ідеалів іншого народу	
Вид мисливої роботи, яка закладена в тексті	Аналітичний підхід до соціокультурних явищ	Узагальнення і синтез різних соціокультурних явищ в системі іншомовної культури
Форма відповідності	Проходить у письмовій формі. Коло питань пропонується учаснику експертом.	
Критерії оцінки	Активність участі, вміння участника тестування відчувати суть питання, вільно орієнтуватися в запропонованому іншомовному матеріалі, володіти соціокультурною інформацією, формулами мовленнєвого етикету, розуміти лінгвокраїнознавчу лексику, мати чуття мови та самостійність і оригінальність судження.	

Помилки

Помилки, які свідчать про недостатнє знання студентів правил ієрогліфіки, граматичних правил, лексичного мінімуму в обсязі, відповідному змісту навчальної програми вищого навчального закладу:

1. Неправильне використання граматичних форм повнозначних і допоміжних дієслів; засобів словотвору дієслів, іменників, прикметників, дієслів, числівників, займенників, прислівників, прийменників;
2. Порушення порядку слів у реченні;
3. Незнання лексичної мової одиниці;
4. Невміння комбінувати лексичні одиниці згідно з правилами синтаксичної структури речення;
5. Помилки у накресленні ієрогліфів;
6. Незнання правил використання займенника, однини та множини іменників, ступенів порівняння прикметників та прислівників у даних контекстах;
7. Некоректний переклад китайських словосполучень, фразеологічних одиниць, речень рідною мовою.

5. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень	Кількісна характеристика рівня	Характеристика відповідей абітурієнта
Низький	0-99 балів	Абітурієнт не усвідомлює змісту питань, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність уміння міркувати.
Задовільний	100-150 балів	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінням міркувати, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання.
Достатній	151-180 балів	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння лінгвістичного матеріалу на рівні аналізу властивостей.
Високий	181-200 балів	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь. Його відповіді свідчать про розуміння матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень.

6. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА

Базова

1. Кондрашевский А.Ф. «Практический курс китайского языка»: В 2-х тт. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2007.
2. Задоенко Т.П., Хуан Шуин. Начальный курс китайского языка. В 3-ех частях. Аудиоприложение 5 а\к. – М., 2004.
3. Кочергин И.В. и др. Сборник тренировочных упражнений, контрольных заданий и тестов по базовому курсу китайского языка. 2-е изд., исп. и доп. – 2005.
4. Хаматова А.А. Омонимия в современном китайском языке. Учебное пособие. – М., 2006.
5. Хаматова А.А. Словообразование современного китайского языка. – М, 2003.
6. Иероглифика: список иероглифов китайского языка / Сост. Лысенко Н.П., Решетнева У.Н., Ващенко Н.Н. - Омск, 2002.
7. Основы каллиграфии / Сост. Лысенко Н.П., Решетнева У.Н., Ващенко Н.Н. – Омск, 2000.
8. Лысенко Н.П. Программированный метод современного китайского языка. Части 1– 2. Париж, 1987.
9. Спешнев Н.А. Фонетика китайского языка: учеб.пособие –Ленинград, 1980.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

Базова

1. 岑麒祥。关于汉语构词法的几个問題。中国語文, 1956年, 12号。
2. 陈建民。现代汉语里的简称。中国語文, 1963年, 4号。
3. 高名凱。关于社会方言。中国語文, 1957年, 5号。
4. 高庆賜。同义詞和反义詞。上海, 1957年。
5. 国語辞典。上海, 1947年。
6. 汉俄詞典。北京, 1977年。
7. 汉語講義。北京, 1959年。
8. 汉語拼音詞汇。北京, 1963年。
9. 刘泽先。同音詞的問題不大。中国語文, 1959年, 11号。
10. 陆志韦等。汉語的构詞法。北京, 1957年。
11. 任学良。汉語造詞法。北京, 1981年。
12. 孙常叙。汉語詞汇。长春, 1956年。
13. 孙良明。反义詞。語文学习, 1958年, 1号。
14. 孙良明。詞的多义性跟詞义演变的关系和区别。中国語文, 1958年, 5号。
15. 王立达。现代汉语中从日語借來的詞汇。中国語文, 1958年, 2号。
16. 王理嘉, 侯学超。怎样确定同义詞。語言学論丛, 北京, 1963年。
17. 魏建功。同义詞和反义詞。語文学习, 1956年, 11号。
18. 現代汉语八百詞。呂叔湘主編。北京, 1981年。
19. 現代汉语詞典。北京, 1979年。
20. 現代汉语詞汇知識。南宁, 1973年。
21. 楊欣安。现代汉语, 第二册。重庆, 1957年。
22. 张拱貴。反义詞及其在构詞上和修詞上的作用。中国語文, 1957年, 8号。
23. 张世祿。普通話詞汇。上海, 1957年。
24. 赵懌伯。关于汉語外來詞的几个問題。語文学习, 1958年, 3号。
25. 周祖謨。汉語詞汇講話。北京, 1959年。

Додаткова література

1. Горелов В. И. О лексической синонимии в китайском языке. – Сб. «Вопросы лексической и грамматической семантики». М., 1983.
2. Иванов В. В. Терминология и заимствования в современном китайском языке. – М.: 1973.

МОРФОЛОГІЯ

Базова

1. 马建忠。马氏文通。上海, 1924年。
2. 黎锦熙。新著国语文法。北京, 1924年。
3. 吕叔湘。中国文法要略。上海, 1942—1944年。
4. 高名凯。汉语语法论。上海, 1948年。
5. 陆志韦等。汉语的构词法。北京, 1957年。
6. 吕叔湘。汉语语法分析问题。北京, 1979年。
7. 现代汉语八百词。吕叔湘主编, 北京, 1981年, 1页。
8. 程远。临时单义词。中国语文, 1980年, 第5期, 344页。
9. 吕叔湘, 朱德熙。语法修辞讲话。北京, 1952年, 12页。
10. 王了一。中国语法纲要。北京, 1951年, 43—45页。
11. 王力。汉语的词类。汉语的词类问题。上海, 1955年, 8页。
12. 藤堂明保。中国语概论。东京, 1980年, 92—93页。
13. 吕叔湘、孙德宣。助词说略。中国语文, 1956年, 6号, 38页。
14. 林祥楣。代词。上海, 1958年, 12页。
15. 胡附。数词和量词。上海, 1957年
16. 陈刚。谈“没动了宾／补”式。中国语文, 1981年

Додаткова література

1. Горелов В. К. Грамматика китайского языка. – М., 1982.
2. Горелов В. И. Лексикология китайского языка. – М., 1984.

СИНТАКСИС

Базова

1. Горелов В. И. Практическая грамматика китайского языка. – М., 1957.
2. Горелов В. И. Союзы в сложном предложении современного китайского литературного языка. – М., 1963.
3. Горелов В. И. Развитие грамматической мысли в Китае: (Первая половина XXв.) // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 13. Востоковедение. – 1981. – № 4.
4. Коротков Н. Н. Основные особенности морфологического строя китайского языка: (Грамматическая природа слова). – М., 1968.
5. Люй Шусян. Очерк грамматики китайского языка: В 3-х т. – М., 1961. – Т. I; М., 1965. – Т. II, Т. III.
6. Люй Шусян. Вопрос о слове в китайском языке // Вопр. языкоznания. – 1959. – №55.
7. Спорные вопросы грамматики китайского языка. – М., 1963.
8. Шутова Е. И. Вопросы теории синтаксиса: (На основе сопоставления китайского и русского языков). – М., 1984.
9. Яхонтов С. Е. Категория глагола в китайском языке. – Л., 1957.

Додаткова література

1. Адмони В. Г. Основы теории грамматики. – М.; Л., 1964.